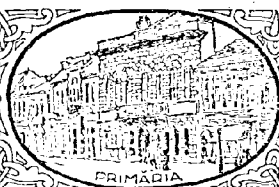
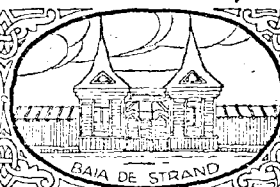
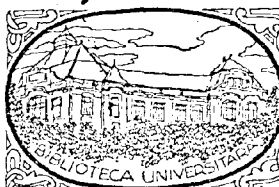
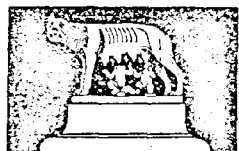

ADMINISTRAȚIA

FOAIE SPECIALĂ PENTRU INTERESELE SOCIALE FINANCIARE ȘI CULTURALE ALE ADMINISTRAȚIEI

COMUNALE

BIROUL REDACȚIEI: STR. COGĂLNICEANU 4,
ETAJ I. TELEFON 2-38.

REDACTOR RESPONSABIL: Dr. E. A. DANDEA.
ABONAMENT: PE UN AN 75 LEI, PE 1/2 AN
40 LEI; UN NUMĂR 4 LEI.

ARARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ.

REPRODUCEREA FĂRĂ ARĂTAREA ISVORULUI E
INTERZISĂ; PARTEA OFICIALĂ TOTUȘI SE POA-
TE REPRODUCE FĂRĂ NICI O RESTRICȚIUNE.

Chestiunea construcțiilor de locuințe.

De: Dr. E. A. DANDEA

I. Introducere. Progresul febril al secolului ultim nu a fost general. Pe terenul construcțiilor orășenești s'a făcut relativ foarte puțin. S'au construit edificii puternice ca masă, — la noi nici de acestea — însă în privința artei și culturale ne vedem de acord cu dr. ing. H. Wagner, că: „Epoca industriei libere a creat cu miliardele sale mai puține bunuri culturale, ca organizația rigidă a edificiiilor orășenești din secolele trecute, cu milioane.”

La țară lipsa de progres în chestiunea locuințelor e evidentă; în orașe cu creșterea populației în mod extraordinar s'au construit edificii înghesuite unele între altele: confortul personal al clasei de sus s'a perfecționat, după cum e și natural în epoca egoismului nelimitat.

Azi stăm deja acolo, că am abdice bucuros de ceva momental, de artă în construcții și orice exigențe arhitecturale, numai de ne-ar fi posibilă barcam acoperirea aproximativă a nevoilor momentane. Am saluta cu bucurie și construirea unor conglomerate fără artă căci — pe lângă alimentație — în orașe *chestia locuințelor e cea mai grea și mai urgentă problemă socială*, la rezolvarea căreia se nizuște nu numai administrația orașului, dar și statul. Cu rezolvarea acestei chestiuni s'ar face un pas considerabil înainte spre consolidare, spre revenirea la viața socială normală. Până când din lipsa de încăperi nu se pot instala nu numai întreprinderi, comercianți, dar nici chiar instituțiile culturale, profesorii și oficianți, de cari avem absolută nevoie: cum se revină viața normală? Cum să se romanizeze orașele când

și autoritățile abia se pot așeza, de cum se fie loc pentru adăpostirea particularilor cari ar dori să se mute la oraș? În special în Cluj criza e mai gravă chiar și ca în capitală.

Privind starea faptică așa cum se prezintă trebuie să recunoaștem totodată, că starea generală a locuințelor nu e mai bună ca acum 50 de ani, ba la masa mare a poporului, s'a înrăutățit chiar, prin îndesirea lor.

Impopularea rapidă a orașelor nu înseamnă nici câștig efectiv în populațiunea țării, din motivul, că de și cazurile de moarte sau redus în orașe prin perfecționarea măsurilor sanitare preventive, totuși micșorarea cazurilor de naștere, condițiunile de trai, accidentele și epidemiile contrabalansează avantajul reducerii cazurilor de moarte în așa măsură, încât rămâne un minus în defavorul orașelor, adică, în ultima analiză, în dauna țării.

Starea prezentă a orașelor e derivată deplinei libertăți a *desvoltării individuale*, care a fost spiritul secolului trecut. Spiritul secolului nostru însă e centralizarea; în consecință se impune o schimbare în această direcțiune și în politica de construcții și se impune construirea unui plan central pentru îndrumarea rațională a chestiunii construcțiilor, cari, cu toate greutatea trebuie să se înceapă, nu putem aștepta până la sanarea generală a economiei sociale.

II. Statistica edificărilor și transcrierilor în decursul războiului. Lipsa construirii, nevoia de locuințe tot mai multe nu se poate ameliora prin rechiziții până la infinit. Indată ce toate locuințele disponibile sunt ocupate, rechiziția nu mai poate satisface nici nevoiilor momentane și temporale. Și acum în cele mai multe orașe suntem peste punctul acela a *saturării*

locuințelor, știut fiind, că populația orașului în ultimii 6 ani — de când nu se mai construiește, a crescut nu numai în mod natural, ci într-o măsură mult peste normal, prin afluențe dela țară. Și ar fi trist dacă în viitor orașele noastre ar avea posibilitatea romanizării, în general a înpopulării, limitată numai la capacitatea de încvartirare a locuințelor existente azi, adecă — după cum va proba statistica — a celor existente și înainte de 6 ani.

Să consultăm puțin statistica. În 1913 au fost în Cluj 5731 case. Din 1913 până în 1915 s'au construit 306, din 1915 până în 1917 s'au clădit însă numai 12, în 1918 patru și în fine, în anul 1919 numai 2 case. Statistica ne prezintă starea prezentă foarte tristă și, după cum știm, așa și e. Presupunând, că aceste date nu sunt complete, întrucât s'a clădit și pe terenuri pe cari au fost și înainte case, nu numai pe celea pe cari încă nu existau construcții, tendința de stagnare progresivă până la extrem în construcții e evidentă și ea continuă a dura până azi. Pe durata celor 5 ani a economiei de război s'au făcut doar 18 construcții. Acest număr trebuie considerat cu atât mai neînsemnat, întrucât construcțiile noi au fost aproape exclusiv în dimensiuni mici. Prin urmare în decursul războiului numărul locuințelor nu s'a sporit în nici un caz cu mai mult de 100; având în vedere, că multe locuințe au fost ocupate cu birouri etc., ne vedem în necesitatea de a admite, că acum *avem mai puține locuințe, ca în anul 1915*. Iar numărul locuitorilor aproape s'a dublat.

Faptul acesta dovedește îndeajuns că în general chestiunea locuințelor nu a progresat, ba dimpotrivă a dat înapoi.

Scăderea numărului construcțiilor este însă în raport invers cu *vânzările de case* ce s'au efectuat.

În anul 1913 au avut loc în Cluj 225 vânzări de case; în anul 1914 620; în anul 1915 344; în anul 1916 548; în anul 1917 698, iar în anul 1918 și 1919 au avut loc în Cluj 2111 vânzări de case.

Datele acestea nu cuprind cazurile, când cumpărătorul a dat mai departe imobilul înainte de a-l transcrie pe numele propriu, trecându-l direct pe numele unei a treia persoane, a noului cumpărător. Aceasta procedură se practica și se practică și acum pentru a evita spesele duble pentru transcriere și eventual plățirea unui impozit.

Datele de sus dovedesc, că vânzările au o tendință progresivă, și ele sunt favorizate mai ales de timpurile, de nesiguranță financiară.

În 1914, anul izbucnirii războiului, vedem 650 transcrieri față de 225 a anului anterior. După această primă perioadă de nesiguranță generală, pe anul 1915 iar se observă norma de progresivitate cu cifra de 344 transcrieri de edificii din acel an, care cifră în anul 1917 ajunge la 698 transcrieri în anii 1918 și 1919 timpul nesiguranței economice, a crizelor de circulație și a speculei favorizată prin împrejurările cele mai variate avem 2111 transcrieri.

Cauzele numeroaselor cumpărări de casă trebuie să le calificăm de absolut nereale și anormale în timpul când proprietarul nu dispune singur de încăperile casei lui, când chiriiile nu se pot urca, când întreținerea costă sume mari, asemenea și taxele de transcrieri sunt urcate, ca și impozitele. Schimburile numeroase în persoana proprietarilor se explică numai prin nesiguranța economică financiară, rizicul comerțului și prin spiritul de speculă care predomină societatea și îndeosebi partea ei îmbogățită în război.

III. Cauzele stagnării construcțiilor. Imprejurările, piedecile deja amintite, sunt destul de tari pentru a abține capitalul dela construcții, dar ele nu îngreunează *specula cu imobile*, vânzările, cumpărările caselor vechi, nici probabilitatea rentabilității unei cumpărări, pentru a da imobilul cumpărat imediat cu câștig mai departe.

Capitalul de acum nu e investit, decât în afaceri de scurtă durată, unde câștigul e mare și imediat realizabil; din acest motiv construcțiile nu atrag de loc capitalul, nici dacă am da la o parte dela scumpete și celelalte cauze descurajatoare amintite.

Probabilitatea de a finanța întreprinderile de construcție în piața financiară liberă fiind foarte reduse, nu o vom putea realiza mai ales acum, când după părerile unanime ale cercurilor capitaliste suntem în toiul unei crize de bani.

Pe altruismul capitalului mare nici înainte de război nu s'a putut conta; altruismul fiind contrar naturei capitalului; iar reducerea speselor de edificare întâmpină greutăți speciale, formând mare parte din ele salariul muncitorilor, care e chiar acum iar în urcare.

Ar trebui să se urce chiria enorm — dacă statul ar admite — din cauza lipsei de ofertă și mai ales din cauza dorului de câștig a capitalului de azi, pentru că aceasta chirie să asigure capitalului dobânda, care o așteaptă pentru ca să considere investire lucrativă edificarea.

După experți urcarea speselor de edificare cu 20 procente va avea ca urmare urcarea

chiriei cu 33 procente, pentru ca să fie capitalul rentabil plasat. Or, cum spesele sunt de 20—30 ori mai mari ca cele din timpuri normale, spre a asigura capitalului privat rentabilitatea, — chiria ar trebui să se ridice cel puțin tot în acest raport, ceea ce e o imposibilitate. În astfel de împrejurări e imposibilă reluarea generală a construcțiilor private *fără concursul autorităților* și nefiind ofertă de locuințe, care să reducă chiria cu concurența crescută în ofertă peste măsura cererii, cum se întâmpla în viața social-economică normală. Statul a văzut necesitatea de a pune stavilă urcării chiriei prin lege. Or, dacă chiria nu asigură rentabilitatea investirii capitalului în construcții, mai ales pe lângă restrângerile dreptului de proprietate asupra locuințelor, și pe lângă creșterea impozitelor, capitalul privat nu va construi pentru trebuințe străine.

Nici *capitalul mic* nu are posibilitatea de a edifica, nici pentru necesitățile proprii, din cauza scumpirei terenului, materialelor, salariilor muncitorești și din motivul că *hypotheca* sau nu se poate obține sau numai cu procente insuportabile și din motivul, că chiria ce se plătește în casa străină nu se mai urcă fiind oprită dela aceasta prin lege, așa că interesele capitalului care ar trebui investite în edificii ar fi mai mari, decât chiria ce se plătește ca chiriaș.

În capitolul viitor vom arăta modalitățile pentru procurarea barem în parte a capitalului necesar începerii construcțiilor.

(Va urma).

MEMORIUL

Înaintat guvernului de orașul Cluj, în chestia concesionării gazului metan pentru oraș.

După descoperirea gazului metan din Șarmaș, planul a fost, ca cel mult până în anul 1914 să se conducă la Cluj și anume de întreprinderi particulare. Aceasta însă nu a reușit și Consiliul Orășnesc a făcut cerere pentru concesionare, la Ministerul de Finanțe Ungar și i-a și reușit să obțină concesiunea pentru oraș pe lângă condițiuni favorabile. Ministerul de Finanțe Ungar prin adresa Nr. 72924 din 2 Iulie 1914 a conces orașului Cluj pe timp de 25 ani zilnic 200.000 m³ gaz metan, cu un preț convenabil, anume pe acest timp de 25 ani prețul gazului metan la sondele de gaz din Șarmaș au fost stabilit în 0.3 pro m³. E lucru știut, ca în anul 1915, pentru exploatarea mai înteziva a gazului metan din Transilvania, s'a înființat Soc. An. Ungară „Földgáz” (gaz metan)

cu participarea capitalului german; iar Consiliul Orășnesc în speranța că, conform contractului încheiat între Deutsche Bank și Ministerul de Finanțe Ungar, gazul metan se va aduce în orașul Cluj deja peste 3 ani, a abzis de drepturile câștigate prin concesiunea de mai sus și conducerea Gazului metan la Cluj a încredințat-o societății numite. În conformitate cu punctul 10 din contractul încheiat cu Deutsche Bank, M. F. R. T. sau obligat, că va aduce în timp de 2 ani gazul metan la Cluj, adică până în 1 Februarie 1919 și că în chestia conducerii va începe pertractările cu orașul imediat. M. F. R. T. nu și-a îndeplinit de loc această obligațiune; despre conducerea gazului nu a pertractat de loc în termenul fixat, ci primul proiect de contract l-au înaintat în Noiembrie 1917 dar și acest contract conține așa fel de condițiuni, în cât Consiliul orășnesc nu le putea accepta, fără a păgubii interesele publicului. Pertractările pe mai departe au fost amânate de M. F. R. T. atât încât un nou proiect de contract numai în luna August 1918 au fost supus pertractărilor, așadar atunci, când Societatea nici de altcum nu mai putea să satisfacă obligațiilor cuprinse în contract (conductul nu putea să-l facă până la Februarie 1919). Contractul încheiat între Deutsche Bank art. 10 aliniatul 4, descrie precis acele cazuri în cari s'ar putea prelungi termenul de 3 ani fixat pentru conducerea gazului metan. Și anume dacă cu orașul, ori cu fabrica de gaz de aici Societatea nu ar putea să ajungă la un acord acceptabil; în acest caz trebuia să ceară prelungire dela Ministerul de Finanțe. Că pertractările s'au amânat până în luna August 1918, nu a fost orașul cauza, pentru că atunci M. F. R. T. ar fi cerut prelungirea termenului. Aceasta însă nu a făcut-o. Prelungirea termenului Ministrul de Finanțe Maghiar nu a acordat-o, deoarece aceasta nu i-a fost posibil, fiind numai vina lui M. F. R. T. că nici până în ziua de azi nu e condus gazul metan în Cluj. În acest caz, conform art. 12 aliniatul 1 și 2 din contractul încheiat cu Deutsche Bank, teritoriile de gaz dela Mező-Zah, Mezőszengyel, Kis-Icland, Bazna, Küküllő-Vár, Alsó-Bajom și Bethlen, — Szentmiklósi Boloat, trebuie să revină îndărăpt statului dela M. F. R. T. Și așa, nu numai interesele orașului dar și acele ale statului pretind ca articoli de mai sus să fie respectați.

În baza acestora cu onoare Vă rugăm deci: ca din punctul de vedere al economiei naționale și din punctul de vedere a promovării industriei existente și a celei care se va înființa în Cluj și prin această pentru promovarea inbo-

gătirei națională și din punctul de vedere a desărcinării consumației de cărbuni din țară, Guvernul să binevoiască a aplica art. 10 și 12 din contractul încheiat cu Deutsche Bank și casindu-i concesiunea din teritoriile de gaz, acele dela Mező-Zah, Mezőszangyel, Kis-Iceland să le asigure orașului Cluj, ori dacă e posibil un cvant corăspunzător de gaz din sondele dela Șarmaș sau Sarmășel.

Din aceste teritorii de gaz după aprecierea specialiștilor 10.5+14+13=37.5 km.² sunt teritoriile folosibile, din cari tot după aprecierea specialiștilor s'ar putea extrage din fiecare km.² 140.000,000 m. c. de gaz metan. Așadar- calculând pentru orașul Cluj zilnic 500,000 m. c. de gaz metan, aceste teritorii după prevederile noastre, pe 30 ani ar asigura nevoile de gaz metan ale orașului Cluj. Clujul cu toate că e în apropierea sondelor de gaz de 12 ani încă nu a putut să aibă gaz metan. Cu atât mai vărtos e convins acum ca, formând un centru mare pentru cultura economia și industria românească, și fiind un oraș dela care avem încă multe de așteptat, Guvernul va aprecia cererea noastră justă și motivată.

În interesul statului cât și al orașului mai practic ar fi, dacă statul ar instala sondele de gaz pe teritoriile susmenționate prin specialiștii cari îi are la dispoziție și ar elibera gaz pentru oraș pe un preț redus, așa în cât acest gaz să poată fi folosit în Cluj pentru scopuri industriale și pentru trebuințele casnice. Dacă aceasta nu ar fi posibil — cu onoare Vă rugăm, ca dreptul de a exploata aceste teritorii de gaz să fie concesionat orașului, în care caz orașul ar oferi statului pentru teritoriile aceste o parte oareșcare din câștig după învoială.

În baza celor predate, avem ferma convingere, că Guvernul va folosi ocaziunea favorabilă de a scăpa orașul nostru din mâinile capitalului străin și a celor mai grele griji materiale, deci cu onoare Vă rugăm din nou ca respectuoasa noastră cerere să binevoiți a o rezolva favorabil, în timpul cel mai scurt, avizând consiliul orașului cu drept de municipiu Cluj, despre măsurile ce a-ți binevoit a le lua și a-i comunica persoana, respectiva autoritatea pe care a-ți binevoit a o însărcina se pertracteze în această chestiune cu Consiliul orașenesc.

În baza legilor în vigoare nimeni nu are voie a conduce gaz pe teritoriul comunelor, fără aprobarea Consiliului comunei respective. Or în Cluj acest drept deja s'a concesionat din 6 Mai 1909 „S. A. Clujăna pentru ilumina-

ție și forța motorică“ fără consimțământul căreia în baza contractului nu se poate acorda drept pentru conducerea de gaz pe seama altei societăți. Orașul Cluj are asigurată influența asupra direcțiunei societății susnumite, deci Consiliul comunal ar cădea de acord mai ușor cu aceasta societate asupra rescumpărării dreptului lor exclusiv de a conduce până în 21 Decembrie 1935 gaz pe teritoriul orașului Cluj.

Ori cine altul afară de orașul Cluj, după primirea concesiunei dela stat, e necesitat a cădea de acord cu societatea susmenționată, apoi a cere concesiunea pentru conducerea gazului pe teritoriul orașului Cluj dela Consiliul orașenesc. Până când în cazul dacă prin rezolvare favorabilă a prezentei cereri ar obține orașul Cluj concesiunea directă, în consecința acestui fapt ar dispărea toate greutățile, conform descrierei de sus.

Reînviindu-ne rugarea, cu onoare Vă raportăm, că și revenirea orașului la starea financiară normală i-ar ajuta foarte considerabil obținerea acestei concesiuni atât prin venitul direct ce l'ar obține orașul din întreprinderea aceasta, dar mai ales prin dezvoltarea industriei și a întregii vieți economice care ar rezulta din faptul că Clujul ar fi provăzut cu un combustibil ieftin și practic, cum e gazul metan.

Asigurându-Vă Domnule Ministru de profundele noastre considerații ce Vi-le păstrăm,

Semnăm din ședința Consiliului orașului cu drept de municipiu Cluj, la 18 Ianuarie 1921.

referent, cons.:

ss. Dandea.

primar:

ss. Dr. Pop.

Notă. Rezolvarea acestui memoriu a fost urgită la guverne de trei ori și s'a înaintat și de către Comitetul Administrative a județului Cojocna și al orașului, însă până azi fără rezultat pozitiv.

Acum s'a înaintat iarăși și noului guvern a Dlui I. I. C. Brătianu acest memoriu, împreună cu un studiu, care din urmă îl vom publica în un număr viitor.

„Înainte oricărei călătorii mai grele, repetați lucrul ăsta: lumii îi place, da, să vie să strige ura și tralala când pleci și când te întorci, dar ea te lasă să faci singur drumul cel lung și anevoios“.

Otto Ernst.

„Dacă vrei să pierzi cu siguranță un tânăr, deprinde-l să prețuiască mai mult pe cei ce gândesc ca el, decât pe adversari“.

F. Nietzsche.

„Proștii nu înțeleg pe înțelepți“.

„Activitatea sporește mai mult avuțiile decât prudența“.

Vauvenargues.

Cum se poate ajunge mai departe în viață.

P. Mulford (trad.)

(Continuare).

Răspunderea nu implică necondiționat gând, supărare, neliniște și iritație. Sufletul disciplinat învață a nu se gândi de loc la lucrul, a cărui vreme n'a sosit încă; el îndepărtează ideea responsabilității atâta vreme, cât nu o găsește bună sau folositoare. Se întâmplă, că un mic comerciant petrece jumătate noapte fără să doarmă din cauza grijilor sale mărunte și în ziua următoare, obosit și somnoros, el este mai puțin ca ori când folositor treburilor lui. În timpul acesta, un milionar ori engrosist, care se ocupă cu acelaș comerț, e în stare să-și alunge gândurile sale și să adune, prin somn, putere nouă pentru grija și răspunderea zilei următoare.

Este o necesitate generală, că pe viitor să fie toate mai bune decât au fost până acum. Avem trebuință de case mai bune, de o alimentație mai aleasă, de plăceri mai mari. Dorința după lucrul mai bun care va veni crește mereu. Nu gândi că tu nu poți ajunge la bunurile lumii acesteia. Poți, numai să nu zici că ești incapabil de aceasta, că așa ți-ai închide singur toate ușile înaintea ta.

Am comite, făcând așa, o adevărată siluire contra acelei legi, care dă fiecărui posibilitatea ca să-și ia partea sa din bunurile pământești. Cine se mulțamește numai cu faptul că este conștient de valoarea muncii sale — fie că a dat omenimei valori tehnice ori artistice — cine nu dorește și recunoștință, comite o nedreptate gravă contra sa. Dar nedreptatea faptuită împotriva noastră — e nedreptate și față de alții. Acela care prețuește puțin binele dat altora, învață ca lucrul lui bun să-l deprețuiască și ei. Dacă ei voii să vinzi pe stradă un blid de diamante veritabile, dar privirile și mișcările ar deștepta îndoecli asupra veritabilității pietrelor, sugestionați de propriul tău cuget, nouăzeci și nouă de cumpărători din o suită vor crede că diamantele sunt sticlă. Și acel unul, care singur a cunoscut că sunt veritabile, de sigur că va încerca și el să te înșele, folosindu-se de iudoiala din sufletul tău. Dacă cineva îndreaptă și perfecționează încontinuu ceea ce produce, încurând lumea va recunoaște cu bucurie perfecționarea și o vor prețui în mod corespunzător. Cine răspândește articole estive, obiecte de bălcu, imitații, calcă în picioare instinctul cel mai prețios al omului, care tinde în spre mai bun, lucru mai bun, pe care e gata a-l și plăti, presupunând că de fapt află pentru

banii săi ceva mai bun. Hainele ieftine, cari plesnesc înainte de a le îmbrăca; casele rele cu podele putrede, cari exhală miazme și cauzează moartea celor scumpi nouă, sunt numai concesiuni făcute ieftinătății, rezultatul supunerii noastre față de mulțime, care, rău inspirată, caută în toate ce este mai ieftin. Dacă acest fel de a vedea ar avea posibilitatea să câștige teren și în natură, întreaga noastră planetă ar apare în „ediție cu preț considerabil redus“ și ea nu ar mai oferi omenirii altceva atunci, decât „aer stătut și raze de soare vechi“. Spre norocul nostru puterile minuate ale eternității devin însă tot mai fine și mai nobile, după cum arată și istoria pământului, care s'a ridicat dela haos și dela formele primitive ale lumii, plantelor și animalelor la dezvoltarea sa de azi. Și dezvoltarea aceasta trebuie să meargă mereu înainte, în măsura aceea, în care se trezește în femei și bărbați o înțelepciune și cunoștință tot mai mare a legilor sufletești.

(Va urma finea).

Constituirea guvernului lui I. I. C. Brătianu.

În urma votului de blam dat de Cameră, guvernul D-lui Take Ionescu a demisionat.

D. Ion I. C. Brătianu șeful partidului liberal, a fost însărcinat de M. S. Regele, cu formarea noului guvern, care a fost constituit în modul următor:

D-l Ion I. C. Brătianu, președintele Consiliului de miniștri și ministru de război.

D-l I. G. Duca, ministru de externe.

D-l General Văitoianu, ministru de interne.

D-l Vintilă Brătianu, ministru de finanțe.

D-l Dr. Anghelescu, ministru de instrucție.

D-l Gh. Mărzescu, ministrul muncii și ocrotirilor sociale.

D-l Al. Constantinescu, ministru de domenii și ad-interim la agricultură.

D-l C. Banu, ministru al artelor și cultelor.

D-l Jean Th. Florescu, ministru de justiție.

D-l V. Sasu, ministrul industriei și al comerțului.

D-l General Moșoiu, ministru de comunicație.

D-l A. Cosma, ministrul lucrărilor publice.

D-l Inculeț, ministrul Basarabiei.

D-l I. Nistor, ministrul Bucovinei.

D-l Dr. Zigre, subsecretarul minorităților.

Nouii miniștrii au depus jurământul.

Nr. 3 PARTEA OFICIALĂ

Nr. 8738/1920. cons.

Regulament,

despre firme și înscricții și perceperea unei taxe comunale asupra lor.

§. 1.

Toate înscricțiile permanente și firmele vor fi în primul rând și în locul de frunte în limba română, fără cea mai mică neglijare a limbei oficioase.

Fiecare proprietar al unei firme, table cu înscricție, placat permenent, reclamă fixată în ori ce zid sau părete, pe exteriorul caselor, este obligat ca în termen de 30 zile după aprobarea prezentului regulament, iar pe viitor până la 31 Decembrie a fie cărui an se verse anual la cassa orașului Cluj, suma de 20 lei (douăzeci) de fiecare placat, dacă aceasta nu trece dimensiunea de 3×1 m. Pentru placate etc. în dimensiunea peste 3×1 m. se va solvi o taxă anuală de 50 lei.

Intrucât obiectul taxarii nu e cătră strada, se va percepe 50% din taxele sus stabilite.

Acestea taxe se vor administra în fondul înfrumșetării orașului.

§. 2.

Fac excepție și nu sunt supuse acestei taxe înscricțiile, și firmele cari aparțin statului, județului sau comunei, armatei, spitalelor, institutelor de binefacere, cari le va satori consiliul orașului Cluj.

Prin firmă, înscricție, ori placat stabil se înțelege ori ce înscricție fie aceasta pe zid (clădire însuși) pe tablă, lemn, carton, piatră, vitrină, rolo și altele de acestea.

Nu se vor considera de înscricții, datoare a plăti taxele determinate în acest regulament biletele de vizite ori alte înscricții simple de aceasta mărime, cari anunța locuința privată și nu birou, localuri de prăvălii sau magazii, deci nu servesc orientarea publicului.

§. 3.

Orașul va elibera contra platei fiecărui proprietar de înscricție o chitanță, pe care acesta este obligat să o păstreze și să o prezinte la cererea agentului de control a orașului.

După trecerea termenului suspăvăzut un agent al orașului prevăzut cu legitimație în regulă, va controla firmele și înscricțiile existenței, iar cei, cari nu să vor fi conformat acestei ordonanțe, vor fi supuși la plată întreită pentru fiecare firmă.

Szabályrendelet

a cégablák után fizetendő városi díjakról.

1. §.

Mindenki, aki cégablával, felirati táblával, állandó plakáttal, bármely falon megerősített reclammal bír, melyek a házak külső oldalán vannak elhelyezve, a jelen év január 1-ig kötelesek a város pénztárába minden egyes tábla után 20 leit befizetni, amennyiben ezek mérete a $\frac{3}{1}$ m.-rt meg nem halad. A $\frac{3}{1}$ m.-nél nagyobb plakátok stb. után évenként 50 lei fizetendő.

Amennyiben a díjkötelezett tárgy nem az utca felé van elhelyezve, a fent megállapított díjnak csak 50%-a fizetendő.

Ezen díj a városszépítészeti alap javára számoltatik-el.

2. §.

Kivételt képeznek és nem esnek díjfizetés kötelezettsége alá: az állam, megye, a város, a hadsereg, a kórházak, és jótékonyági intézetek táblái és feliratai, melyeket a városi tanács, mint ilyeneket határoz meg.

Cégtabla, felirat, vagy állandó plakát alatt mindennemű olyan felírás értendő, mely falon, (az épületen magán) táblakon, fán, vásznakon, köveken, kirakatokban, rolókon stb. vannak elhelyezve.

Nem tekintetnek feliratoknak és nem esnek ezen szabályrendeletben megállapított díjfizetés kötelezettsége alá: névjegyek, vagy más egyszerű, hasonló nagyságú feliratok, melyek magánlakásokat, üzletek irodahelyiségeit és raktárait jelölik meg.

3. §.

A város minden tulajdonosnak a fizetés ellenében egy nyugtat ad, melyet az illetők megőrizni és a város ellenőrzésre hivatott közegei kívánságára azoknak felmutatni kötelesek.

A határidő letelte után, a városnak egy szabályszerű igazolvánnyal ellátott megbízottja ellenőrizni fogja a létező cégablákat és feliratokat s aki ezen rendelet követelményeinek eleget nem tett, minden cégtabla stb. után háromszoros díjat fog fizetni.

§. 4.

Asupra apelurilor ridicate pentru aieptare prea urcată, incasare ilegală, decide în I. instanță consiliul orașănesc, în al II. instanță comisiunea administrativă, contra decisiunii căreia are loc procedura înaintea contenciosului administrativ în baza § 24. art. XXVI. a legii ungare din 1886, iar în cazurile de contraveniență conform § 3. a prezentului regulament I. instanță competență este consiliul orașănesc, II. instanță comisiunea administrativă a orașului; contra decisiunii forului de a II.-a instanță are loc recurs la Ministerul de Interne în limitele articolului XX. ale legii ungare din 1901.

§. 5.

Ne respectarea prezentului regulament se consideră ca prescurtare a venitului public, și în consecință toți aceia, cari fiind conform § 1. obligați totuși nu satisfac § 3. a prezentului regulament, se vor pedepsi cu o amendă în bani dela 20—500 ori suma taxei cu care era se prescurteze comunitatea orașănească; însă minimumul amendei va fi 200 lei

În caz de recidivă repetită se va aplica maximul pedepsei.

§. 6.

Pedepsele incasate în toate cazurile vor reveni $\frac{3}{4}$ parte fondului săracilor, iar în $\frac{1}{4}$ parte la cerere — insinuatorului contravenientei i-se va plăti după incasare.

§. 7.

Prezentul regulament intră în vigoare după aprobarea forurilor în drept și cu executarea lui se încrepintează consiliul orașănesc.

§. 8.

Toate inscripțiile cari se vor efectui după punerea în aplicare a prezentului regulament se vor prezenta spre a fi controlate și luate în evidență la autoritatea ind. de I. instanță orașănească.

Cluj, la 16. Novembrie 1920.

Referent:

Dr. Dandea mp.

Nr. ad. 3/921.

Se aprobă!

Cluj, la 1 Martie 1921.

Prefect:

Dr. Meteș mp.

Publicat cu datul de 14 Septembrie 1921 sub No. 7629/921 cons.

4. §.

A tulmagasan megállapított díjak, vagy a törvénytelen beszéd elleni fellebbezéseknek helye van I. fokban a városi tanácshoz, II. fokban a közigazgatási bizottsághoz, mely utóbbinak határozata ellen az 1886. évi XXVI. magyar t.-c. 34. §-a értelmében a törvényes eljárás megindításának van helye a közigazgatási bíróság előtt. Jelen szabályrendelet 3 §-ban foglaltak elleni visszaélések esetén I. fokban a városi tanács, II. fokban a városi közigazgatási bizottság dönt, mely utóbbinak döntése ellen fellebbezésnek van helye a Belügyminiszteriumhoz, a 1901. évi XX. magy. t.-c. értelmében.

5. §.

Ezen szabályrendelet figyelmen kívül hagyása a közbevételek megrövidítésének tekintetik, ugyszintén az 1. §-ban foglaltak követelményei nem teljesítése a jelen szabályrendelet 3. §-ban foglaltak szerint, pénzbírsággal sújtatnak, mely 200 leitől 500 leig terjedhet, vagy pedig azon összeg erejéig, mellyel a városi jövedelmeket megrövidíteni szándékoztak, mely büntetés azonban 200 leinél kevesebb nem lehet.

Visszaesés esetén a legmagassabb büntetés alkalmaztatik.

6. §.

A beszédett bírság $\frac{3}{4}$ része minden esetben a városi szegényalapot illeti, míg $\frac{1}{4}$ része a visszaélés feljelentőjének fizettetik ki behajtás után.

7. §.

Jelen szabályrendelet az erre jogosított hatóságok jóváhagyása után lép életbe és végrehajtásával a városi tanács bizatik meg.

8. §.

Az összes feliratok, melyek ezen szabályrendelet életbelépése után készülnek, ellenőrzés és nyilvántartásba való vétel végett a város I. foku iparhatóságnál bejelentendők.

Primar:

Dr. Pop mp.

Nr. 5860/921.

Aprobăm!

p. Ministru:

Dr. Oana mp.
cons. ministerial.

Cele mai bune
Cele mai frumoase
Cele mai eftine

la librăria

Könyv-, papir-, írószér a
Cărti-, hârtie-, art. de scris

LEPAGE

könyvkereskedésben

legjobb
legszebb
legolcsóbb!

ADMINISTRAȚIA ECONOMICĂ.

No. 4560—921. cons.

Publicațiune.

În baza hot. 4560—921 cons. să excrie concurs cu termenul de 1 Martie 1922 asupra pivnițelor, din str. Memorandului No. 21 și str. Brăteanu No. 25. pe un termen de un an dela 1 Martie 1922 până la 1 Martie 1923 cu oferte închise.

Ofertele să vor înainta reg. consiliului, până la 15 Februarie 1922.

Între oferenti are drept consiliul de a alege după bun plac. Informațiuni la administrația economică.

Cluj la 16 Ianuarie 1922.

Consiliul orașului Cluj.

No. 272/1922 cons.

OBIECT: Administrația Măieristei Centrale raportează perirea unei vite târcate de 1 an fără proprietar, la 7 Ian. 1922 la Măieriștea Centrală din cauza calbazei.

HOTĂRIRE:

Consiliul orașenesc a luat la cunoștință raportul măieristei despre perirea unei vite târcate de 1 an, care în 16 Nov. 1921 a fost primită în Măieriștea Centrală al orașului ca pierdută, fără proprietar și care din cauza calbazei în 7 Ian. 1922 a perit la Măieriștea Centrală a orașului.

Cluj, din ședința cons. oraș. ținută la 7 Ianuarie 1922.

Aviz.

Aprobându-se sub No. 807 1921 pref. hotărârea consiliului prin care orașul institue din motive de economie și practicitate o foaie oficială apărând de două ori pe lună, se aduce la cunoștință, că începând cu 1 Ianuarie 1922 toate legile, ordonanțele, regulamentele, avisurile, publicațiunile, de licitații, lucrări, vânzări sau cumpărări, publicațiuni de concurs se vor publica în mod oficial — începând cu data de sus exclusiv în foaia oficială „ADMINISTRAȚIA“, considerându-se prin apariția în acesta foaie toate acestea de legal publicate, exceptând cazurile, când legile speciale dispun publicarea și în altă foaie afară de cea oficială.

Partea oficială a numitei foi se poate reproduce de ori cine, fără nici o restricțiune. Administrația și redacția foi e în str. Cogălniceanu No. 4. etage I. Abonament pe un an 75 lei, pe o jum. an 40 lei. Anunțuri se primesc.

Redacția.

Hirdetmény.

A városi tanács 4560—921 számú határozata értelmében a str. Memorandului 21 sz. és str. Brăteanu 25 szám alatt és a város tulajdonát képező pincék zárt ajánlat alapján egy évi idő tartamra azaz 1922 Március 1-től 1923 Március 1-ig bérbe adatnak.

A zárt ajánlatok 1922 Február 15-ig a városi tanácshoz adandók be.

Az ajánlattevők közül a városi tanács tetszése szerint választhat. Információk a gazdasági intézőségénél.

Dr. Pop, primar.

HATÁROZAT:

A városi tanács tudomásul veszi a majornak azon jelentését, hogy 1921. év november hó 16-án a majorba utalt egy drb 1 éves talált, gazdátlan tarka üsző f. év január hó 7-én mételyben történt elhullását.

Dr. Pop,
primar.

A Cluj városi tanácsnak 10190/921 sz. alatt a prefektus ur által 807 1921 sz. a. jóváhagyott határozata alapján a város takarékosági és célszerűségi indokokból, egy hivatalos lapot létesített, mely kétszer havonta jelenik meg. Következésképpen köztudomásra hozatik, hogy 1922 január 1-től Cluj város adminisztrációját illető törvények, szabályrendeletek, rendeletek, értesítések, hirdetések, árverés és árlejtési hirdetések, a város részére eszközlendő vételek és eladások tárgyában, pályázati hirdetmények csakis ezen „ADMINISTRAȚIA“ című hivatalos lapban tétetnek közzé s ezen közzététel törvényes kihirdetés jellegével bir, kivéve azon eseteket, mikor különleges törvényes intézkedések a hivatalos lapon kívül más lapokban való közlést is előírják. Nevezett lap hivatalos része bárki által is utánnyomható, minden korlátozás nélkül. A lap kiadó hivatala és szerkesztősege str. Cogălniceanu 4 sz. I. em. alatt van; előfizetés 1 évre 75 lei, fél évre 40 lei, hirdetések elfogadtatnak.

No. 9004/921.

Aviz.

Se aduce la cunoștință publică, că Statutul de organizare a Biroului pentru studii și informații sociale e pus la secția financiară a orașului la vedere publică din 1 Februarie până în 3 Martie a. c.

Cluj, la 30 Ian. 1922.

Közhirré tétetik, hogy a sociologiai tanulmányi és informatios hivatal szervezési Statutum a pénzügyi osztálynál folyó évi február hó 1-étől március 3-áig közszemlére van ki-téve.

s. s. Dr. Pop, primar.

Dela comitetul executiv pentru statua Avram Iancu, Cluj.

Nr. 21—922. I.

(Continuare).

Donațiuni pentru fondul statuei „Avram Iancu”

Transport 19,005 Lei. Banca „Speranța” din Borgoprund cu lista No. 124. 100 lei. Banca „Mureșiana” Reghin cu lista No. 22. 250 lei. Petran și Varga 500 lei. Banca „Timișiana” din Timișoara 1,000 lei. Spitalul militar din Cluj cu lista No 352 a colectat dela următori: Dr. I. Câmpian med. lt. colonel 40 lei. Maior T. Gloss 20 lei. Dr. Const. Baer 10 lei. Klementis Friedrich 10 lei. Dr. Șerbăreanu med. lt. 10 lei. Drd. A. 10 lei. Cozmuț 10 lei. Dr. Ov. Apostol 10 lei. Dr. Leonida Popp med. maior 20 lei. Dr. Leon Bârsan 10 lei. Plut. maj. Suciș 5 lei. Plut. maj. Spinean Nicolae 5 lei. Plut. maj. Gh. Pop 5 lei. Plut. maj. I. Mănatu

Ion 5 lei. Comuna „Sâncel,” plasa Blaj 150 lei. Tipografia Națională, Cluj 100 lei. Reg. 35 artilerie din Sibiu cu lista No. 380 a colectat dela; colonel Roșianu 50 lei. Căpitan Lipovan 10 lei. „Colonia Pischi” 703 lei. Corpul VI. armată 11,600 lei. Atelierul corpului VII. arm. din Brașov cu lista No. 364 a colectat dela; Maior Gh. Borda comandant 20 lei. Căpitan Miers Ioan 10 lei. Căpitan Kessler Paul 10 lei. Lt. Dumitrescu I. Andrei 10 lei. Subof. I. Damaretszky 2 lei. Plut. maj. Gh. Covaci 5 lei. Plut. maj. P. Ardelean 5 lei. N. N. 2 lei. Total 33,702 lei.

(Va urma).

„Omul care este mulțumit cu lucrurile așa cum sunt n'are să le îmbunătățească niciodată”.

ȘTIRI DELA ORAȘ.

Prin l. Decret-Regal No. 164 (M. O. 239 din 23 Ian.) Adunările Legiuitoare s'au dizolvat și convocat corpul electoral pentru a alege Adunări Naționale cu Putere Constituantă.

Alegerile se vor face la noi pentru Adunarea deputaților în 6 și 7, iar pentru Senat în 9 și 10 Martie a. c. Deschiderea parlamentului e fixat pe 27 Martie a. c.

Consiliul orașului a propus cedarea unui teren acomodat pentru edificarea catedralei greco-catolice, în piața Mihai Viteazul.

Statul referitor la Abator compus de D-l cons. Dr. V. Bolfa împreună cu o comisiune s'a aprobat de Min. Internele și se va publica în o ediție specială a „Administrației”.

D-l prefect Dr. P. Metes va rămânea și mai departe în funcțiunea sa, care o ocupă spre mulțumire generală.

D-l primnotar Dr. Hossu a reîntreat în serviciu, expirându-i concediul.

S. A. „Atlas” având intenția de a clădi o casă cu 4 etaje cu 50 locuințe și 20 prăvălii în bază de societate, devenind fiecare locuitor proprietarul locuinței ce ocupă — la cerere consiliul a acceptat sarcina administrării banilor, controla tehnică a edificării și garanța, că acei bani plătiți de reflectanți nu se vor plăti decât exclusiv pentru cumpărarea terenului și speșele de edificare. Edificiul va fi în c. Regele Ferdinand.

Duminecă la 29 Ianuarie în aula județului a aniversat administrația orașenească și județeană în cadrele unei serbări familiare trei ani dela instituirea sa.

Raport detaliat va urma în numărul nostru viitor.

Consiliul orașului a propus D-lui prefect aprobarea regulamentelor pentru circulația în oraș, despre darea de câini și taxele de transcriere prezentate de D-l cons. Dr. E. Dandea.

În curând apare un număr special al „Administrației”, conținând Legea și Regulamentul de aplicare a legii pentru încurajarea construirii de clădiri.

La moșia orașului Tarcea se va înființa o grădinărie bulgară de legume, pe un teritor de cca 15 jug. catastrale.

D-l V. Tomuția și-a cerut din motive sanitare transferarea la Ocna-Sibiului.

Din lipsă de spațiu rubrica „Monografia orașelor din România” a rămas pentru numărul proxim.

Red.

CUPRINSUL:

I. Chestiunea construcțiilor de locuințe de Dr. Dandea	Pag. 1.
II. Memoriul în chestia gazului metan	Pag. 3.
III. Cum se poate ajunge mai departe în viață	Pag. 5.
(trad. continuare)	
IV. Listă guvernului D-lui Ion I. C. Brătianu	Pag. 5.
V. Partea oficială	Pag. 6.
a) Regulamentul asupra taxelor pe firme	
b) Hotărâri și publicări orașenești	
c) Lista donațiilor pentru statua A Iancu	
VI. Știri	
VII. Lista prețurilor de pe piață	Pag. 10.

Lista prețurilor curente pe piață

în 23 Ianuarie 1922 (media).

Măsură sau greutate	Numirea mărfurilor		Prețul pe piață		Numirea mărfurilor		[Prețul per, 1 kg		Numirea mărfurilor		Prețul per 1 kg.	
			Lei	b.			Lei	b.			Lei	b.
per mierță (30 lt.)	Cereale				Găină grasă 2 bucăți		80				8	
	Grâu curat	mai bun	90		Pui mari 2 "		40					
		mijlociu	87		Pui mijlocii 2 "		28					
	Săcară	mai bun	75		Pui mici 2 "		18					
		mijlociu			Ouă 1 "		1	80	Frunte			
	Orz	mai bun	65		Zaravatură :				Mere 20 l.		60	
		mijlociu	50		Caralabe 1 buc		1	70	Mere uscate			
	Ovăs	mai bun	45		Morar 1 legătura		1		Piersice			
		mijlociu	40		Cartofi galbeni		30		Gutii			
	Porumb	mai bun	75		Cartofi ruji		38		Mere aurii			
		mijlociu	70		Cartofi albi		28		Cirese			
	Nutreturi :				Cartofi Cornuri		30		Vișine			
	Fân per 100 kg.	mai bun	140		Oarză albă, 1 căpățână		4		Lămâie 1 buc.		2	50
		mijlociu	120		Varză roșie, 1 căpățână		5		Nuci 20 l.		90	
metri cubici	Lemne	tari 4 m ³	480		Varza, kel, 1 "				Fragi de pădure			
		moi	310		Ceapa roșie		6		Fragi alțiute			
					Ai		20		Lebenițe			
					Patlanjele lit.		10		Pepeni			
					Ardei verde . . . buc.				Pere 20 l.			
					Righiți . . . buc.				Zmeură			
					Șalată . . . buc.				Ribizli			
					Spargă				Prune			
					Măcris 1 cos mic							
K i l o g r a m	Cărbune de piatra petroseni		160		Tărhona 1 legătură				Prune uscate		10	
	Koks				Dovleac, de fert o bocată				Struguri 1 kg.			
	Cărbuni de lemn 1 kg.		3		Herean o legătură				Portocale bue.		3	50
	Lumânări stearină 1 pachet		25		Castraveți pt. salată . . . buc				F a r i n ă			
	Lumânări de ceară	vărsate	31		" " sărat "				Farină 0 No. pr 100 kg.		6	50
		întinse			Morcovi		4		" 1 " " "			
	Carne, galițe și ouă :				Petrenjei		12		" 2 " " "			
	Carne de vită l.	10 II. 8 III.			Zeller 1 buc.		2		" 3 " " "		5	50
		" vițel l.	10 II. 8 III.		Porumb cu lapte buc.				" 4 " " "			
	" porc l.	20 II. 18 III.			Spețof 1 coșarcă mică				" 5 " " "			
		I. II.			Sfeclă 1 buc.		2		" 6 " " "		4	75
	" de vițel sugător	I. 10 II.	8		Carfiol 1 buc.				" 7 " " "			
					Fasole verde				" 7 1/2 " " "			
	Miel				Mazăre verde				" 8 " " "			
	Coaste afumate 1 kg.		28		" verde bobi 1 litru				Fărină de (porumb)		3	75
	Șuncă afumată " "		30		" uscată bobi						3	
	Jepure 1 buc.		25		Linte				Fărină de săcară 100 kg.			
	Slănină albă 1 kg.		32		Fasole uscată bobi 20 l.		40					
	" afumată 1 kg.		30		Varză acră 1 kg.		2		Tărâță pr. 100 kg.		200	
	Unsoare de porc		32		Băcăni și coloniale				L a p t e :			
	Gâscă slabă 2 buc.		150		Sare dărab rănită		1		Lapte de bivoliță 1 litru		5	
	" grasă 2 buc.		300		Miere				" " vacă 1 "		4	
			100		Miere în fagrar				Smântână 1 "		16	
	" grasă 2 "		200		Ardei (Ruzse) 1 kg.		90					
			70		" ordinar		70		Brânză de vacă		15	
	Rață slabă 2		120		Piper rănit bobi		34		" " oate, proaspătă		20	
	Rață grasă 2		5	50	Zahăr cub. praf.		23		" " in burduf		32	
	Viță vie		16	—	Zahăr cap.		23		Caș Groer			
	Pore viu				Orez cl. l.		20		Unt		48	
	Căpon slab 2 buc.				Orez ordinar		16		Unt strecurat		72	
	" gras 2 "											
			40									

A legjobb klisék

Erdély egyetlen cinkografiájában, a **Minerva r.-t.**

műintézetében készülnek

Cluj, Strada Regina Maria 1.

Legolcsóbb be-
vásárlási forrás

Babits

ceasornicar și
bijutier — óras
és ékszerész

Nagy raktár órák, ékszerek, arany-, ezüstárak és dísz tárgyakban.
Ékszerek, tört ezüst, aranyárak legmagasabb árban beváltatnak.

Cluj-Kolozsvár, C. Regele Ferd. 27. (Wesselényi-u.)
Vis-à-vis dela Posta Mare. (A főpostával szemben.)

Siovits pictor de firme

:O: cimfestő :O:

Strada N. Jorga colț cu Strada Corcheș

Telefon 381. ☐☐ Telefon 381.

Hölgyek figyelmébe!

Kitűnő onduláció és hajfestészet csak a „SALON DE PARIS”-ban. Fejmosás. Manikűrözés. Modern hajmunkák legszebb kivitelben, méltányos árak

Salon de Paris

Cluj, Calea Victoriei 2. (Kossuth-u.)

Bitumul Matitza s. a.

Capitalul social Lei 6.000.000

Centrale București

Filiala Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 55. I.

Telefon 10-09

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolație la case, acoperișe din ciment de lemn (Holzement) etc. ○○○

Material totdeauna la magazie.

ELIAN

Mare depozit de vinuri, fabrică de spirt, rom, cognec, sirupuri și licheururi.

Fermă — model

CAROL SIMONIDES

cipésmester

CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 4.

Prima fabrică transilvăneană de de cauciuc și atelier de gravură

SIGILURI

Simion SOLE Simon și Fiul și Fia

Első erdélyi ruggyanta BÉLYEGZŐ gyára és vésőműintézete
CLUJ, STRADA NICOLAE IORGA No. 2. — TELEFON 5-82.

DESIDERIU DÉNES

Női és férfidivat, kötött és rövidaru üzlet.

CLUJ, CALEA RERELE FERDINAND No. 2.

Primim

facerea de orice planuri, preliminar de spese pentru edificări, întreprindem noi edificări, transformări, curățiri, reparări etc.

Id. Oriold și Asztalos
măestrii arhitecți,

CLUJ, str. Avram Iancu 42.

Elvállalunk

mindennemű építkezésekhez szükséges terveket, költségvetéseket, új építkezést, átalakításokat, javításokat stb. :: :: ::

Id. Oriold és Asztalos
építőmesterek

CLUJ, Str. Avram Iancu 42.

G. ONIȘOR CLUJ

LIBRĂRIE și PAPETĂRIE

Asortiment complet de Cărți didactice, cărți literare și de științe Române și străine, Depozit de hârtie, Plicuri casete; Articlii de Birou și Furnituri de tot felul.

BUTOR Fischer Albert és Co
 ebédli és háló-
 szobák stb. □□
 12 olcsó árban
 butorraktár, asztalos-
 és kárpitos-műhely
 Cal. Reg. Ferdinand 61

Banca Ardeleană și Cassa de Economie
 Societate Anonimă
 Cluj, Piața Unirei 32. (Clădire proprie.)

Efectuează remiteri pentru orice piață
 din țară și străinătate, în condițiile
 cele mai favorabile. Cumpără și vinde
 valută străină. Depuneri se acceptă
 spre fructificare cu dobânzile cele mai
 mari, și se plătesc ori-când fără prea-
 labilă denunțare. Impozitele asupra
 capitalului se plătesc de către bancă.
 Fondată in 1894. □□ Sucursală la Turda □□ Fondată in 1894.

Kolozsvár legtisztább és legszolidabb szállodája
 az újonnan átalakított

11 **Grand Hotel**
 Str. Avram Iancu
 (Petőfi-u.) No. 18. volt Biasini szálloda

Uzina electrică a orașului
 sub. conducerea societății
Ganz-féle

villamossági részv.-társ.

2

Execută instalații electrice și transmisiuni
 de curent. La comandă efectuează insta-
 lații de motoare electrice. Lămpi și mate-
 riale pentru instalații permanent în depozit.

Elvállal elektromos világítási és erőátviteli
 berendezéseket. Izzólámpák, ivlámpa szén-
 pálcák, szerelési anyagok és kisebb mo-
 torok állandóan raktáron. Költségvetése-
 ket és felvilágosításokat díjtalanul nyújt.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30
 Palatul Széky. ☐☐☐ Telefon 403.

Cluj,
 Piața Unirei
 No. 4.

CAROL LASSEN

Casă internațională de expediții și transporturi

Cluj,
 Piața Unirei
 No. 4.

SUCURSALE PROPRII ÎN STRĂINĂTATE: Berlin, Hamburg, Bremen, Lübeck, Stettin, Danzig, Emden, Flensburg, Leipzig, Dresden, Chemnitz, Breslau, Proskau, Aachen, Köln a. Rh. Frankfurt a. M., Kaiserlautern, Mannheim, Ludwigshafen, Worms, Karlsruhe, Pforzheim, Offenburg, Freiburg i. Br., Schramberg, Schwenningen a. N., Stuttgart, Heilbronn a. N., Nürnberg, Ulm, Regensburg, Passau, Salzburg, Wien, Lissabon, Reval, Rotterdam, Stockholm, Gothenburg, Christiana, Copenhagen, Esbjerg.

SUCURSALE ȘI REPREZENTANȚE ÎN ROMÂNIA:
 București, Arad, Oradea-Mare, Satu-Mare, Cernăuți,
 Brașov, Sibiu, Dej, Bistrița, Sighetul-Marmației, Târgul-
 Mureș, Timișoara, Medias. ○○○○○○

Transporturi în vagoane complete și co-
 lective, vămuiri și reclamațiuni de fracte.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank részvénytársaság
 Kolozsvárt, Piața Unirei (vólt Mátyás kir.-tér) 7.

Alaptőkéje: 16,000,000 lei. Tartalékok circa: 15,000,000 lei.
 Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban és Gyulafehérváron.
 Affiliált intézetei: a Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár
 részvénytársaság és Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi
 Részvénytársaság. — Aruraktárai: a vasúti állomás mellett.

Betéteket elfogad. Váltókat leszámítol. Átutalásokat teljesít.
 Safe deposit. Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Baumzweig, Rosenfeld és Tsa

Engros és detail !
 textil áruháza ! A főpostával szemben

Vadász & Co.

Intreprindere pentru instalațiuni
 moderne de electricitate și apă.

Str. Universității No. 2. :: Telefon 2-14.